

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

7DE ÄRG.

DEN 16 SEPTEMBER 1906.

N^Ö 51

OBS. Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes. **OBS.**

INNEHÅLL: Filip August Boström. — "Renegaten" af Anna Maria Roos. — Konungens besök i södra Sverige. — Politiskt möte i Skärvalid. — Täflan för motorbåtar i Stockholms skärgård. — De stora idrottstävlingarna i Göteborg. — Brokigt utomlandsnytt. — Franska besöket. — Carl Larssons utställning i Stockholm. — En folk-kindergården. — Veckans porträtgalleri. — Gustaf Lagerst öm. † — J. E. Lundströms byst i Jönköping.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1906

Foto. Florman, Stockholm.

Klisché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Stålm.-Oty.

F. A. BOSTRÖM.
LANDSHÖFDING I SÖDERMANLANDS LÄN.

FILIP AUGUST BOSTRÖM.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Sällan tyckes en landshöfding ha varit så afhållen af sitt län som Filip August Boström, hvilken på grund af sin starkt angripna hälsa nu måst draga sig tillbaka från sin post. Landshöfding Boström har helt enkelt varit *populär* i skilda klasser. Den konservativa länstidningen har kallat honom den bästa höfding Sörmland ägt på 100 år, och icke mindre liflig har hyllningen från de frisinnade varit. Äfven fru Boström har, enligt utsago från många håll, gjort sig i hög grad förtjänt af Södermanlands tacksamhet, för t. ex. sina vackra initiativ rörande Nyköpings barnhem skollofskolonier o. s. v.

Landshöfding Boström har under den senaste tiden besökt olika platser i länet, och öfverallt ha spontana och hjärtliga hyllningar kommit honom till del. Sålunda uppvaktades han i Eskilstuna af representanter från stadens 3.000 nykterhetsvänner och för de många egna hems-kolonierna i stadens närhet.

Egna hems-rörelsen har alltid haft en synnerligen varm befrämjare i den nu afgångne höfdingen liksom nykterhets- och folkbildningsrörelsen. De deputationer, som uppvaktat hr Boström, ha för resten varit ovanligt många, vittnande om mångsidigheten af landshöfdingens olika stråfvanden. Man kan också vara öfvertygad om, att det icke är tomma fraser, när hr Boström i sin afskedshälsning till sörmländingare bland annat skrifer:

“För egen del kommer jag, fortfarande bosatt inom länet, att med oförminskadt intresse allt framgent följa länets utveckling på skilda områden, och det är min varmaste önskan och förhoppning att, under enig samverkan mellan alla goda krafter inom samhället, denna utveckling må utan afbrott fortskrida till främjande af allmänt och enskildt väl.”

Filip August Boström är född den 5 juni 1843 i Stockholm, blef underlöjtnant vid Lifregementets husarkår 1864, ärfde 1869 godset Tynnelsö i Södermanland och tog 1878 afsked ur tjänsten med ryttmästares namn, heder och värdighet. 1886 utsågs B. af Södermanlands läns landsting till ledamot af riksdagens första kammare, hvilket mandat förnyades 1895 och 1904. B. var 1878—79 och 1888—89 statsrevisor, 1889—94 ledamot af statsutskottet, 1892, 1895 och 1897 ledamot af särskildt utskott (det sistnämnda året ordförande), 1899—1905 ordförande i bankoutskottet och tillhörde ett par år Första kammarens förtroendenämnd (“tiomannarådet”).

Han satt som ledamot i de kungliga kommittéerna angående post- och telegrafverkens sammanslagning (1889 92) och angående statens civile tjänstemäns pensionsväsende (1891—94) samt utnämndes 1894 till landshöfding i Södermanlands län. 1892 valdes B. till ledamot af Landtbruksakademien.

Inom riksdagen har herr Boström intagit en framstående ställning i kammarens frisinnade majoritet.

RENEGATEN.

FÖR HVAR 8 DAG AF ANNA MARIA ROOS.

På den tid då araberna ännu icke intagit Damasus — änskönt de redan eröfrat en stor del af Syrien — bodde i nämnda stad en rik köpman vid namn Theodoros. Denne Theodoros hade en enda dotter Irene; hon hade en späd gestalt, ett smalt hvitt anlete, och under en allvarlig panna ett par ögon som liknade en drömmande natt.

Gränsande till den stora af rosor, mandelträd och palmer uppfyllda lustgård, som omgaf Theodoros' hus, låg en annan långt oansenligare trädgård; inom denna bodde i ett litet hvitkalkadt hus den unge Nikanor. Denne hade i sin barndom stundom lekt med Irene. Och äfven sedan de båda hunnit vuxen ålder, hade de ej sällan tillfälle att tala vid hvarandra. Ty den mur af soltorkadt tegel som skiljde de båda trädgårdarna åt, var på ett ställe halft nedrasad. Och vid remnan, där röda och hvita klångrosor vällde fram i yppig fågring, möttes mången gång Nikanor och Irene.

Och en kväll medan rosorna doftade och palmerna vajade för en sakta vind, bekände Nikanor för den unga Irene, att han icke älskade någonting på jorden så högt som henne. Och lycklig hörde han hennes svar: att också hennes hjärta var uppfyllt af hans bild.

Men när Nikanor gick till Theodoros för att begära hans dotters hand, möttes han af ett harmset afslag. Den stolte köpmannen förklarade, att Nikanor ingalunda hade ägodelar nog, ej heller vore af nog ädel familj för att kunna vinna hans dotters hand.

Och Theodoros tillsade strängeligen sin dotter att hon ej mer finge tala med den unge Nikanor eller eller ens tänka på honom. Och han lät strax iståndsätta muren mellan de båda trädgårdarna.

Dessutom befallde han en gammal tjänarinna, Dorkas, att städe åtfölja hans dotter, när hälst hon ginge ut, antingen till kyrkan eller till bazaren eller till att spatsera i trädgården, på det att icke Nikanor

måtte få tillfälle att vare sig tala med henne eller sända henne budskap.

Nära ett år hade förflutit, hvarunder dessa båda, som älskade hvarandra, icke haft tillfälle att byta ett ord sinsemellan.

En dag gick så den unga Irene med de nattmörka ögonen, åtföljd af den gamla Dorkas, och lustvandrade i sin faders trädgård, alltjämt blickande hän mot den gråa mur, som skilde henne från den hon höll kär. På andra sidan muren växte i Nikanors trädgård en hög och mörk cypress; lutad emot densamma stod ett träd af det slag som kallas Jerusalemsträd, hvilket blommar tidigt med tusende små ljusröda blommor brytande fram ur den svarta barken, innan ännu de gröna löfven våga sig fram. Detta Jerusalemsträd böjde sig mot cypressen, och dess af skära, ljufva blomster öfverhöjda kvistar stucko sig in mellan de mörka cypressgrenarna, som om de ville smyga en glimt af ljus och blid fågring in i deras tunga allvar.

Som nu Irene betraktade de båda träden, såsom hon gjort mången gång förr, varnade hon plötsligt att en af de små ljusröda kvistarna, hvilka stucko fram, emellan cypressgrenarna, rörde sig af och an. Likväl fanns i detta ögonblick ingen vindfläkt; allt hvilade i solig drömmande stillhet.

Irene sade till den gamla Dorkas: — Dagen börjar blifva het; jag är trött. Låtom oss sätta oss att hvila på marmorbänken därborta.

De satte sig på marmorbänken i skuggan af ett knotigt fikonsträd.

Efter en liten stund började Dorkas dåsigt nicka. Snart lutade hon sig sömntyngd emot fikonsträdets stam och slöt ögonen.

Så snart Irene märkte att hon sof, reste hon sig och gick med snabba, lätta steg bort emot den plats där cypressen höjde sig öfver muren.

(Forts. å sid. 812)

KONUNGENS BESÖK I SÖDRA SVERIGE.

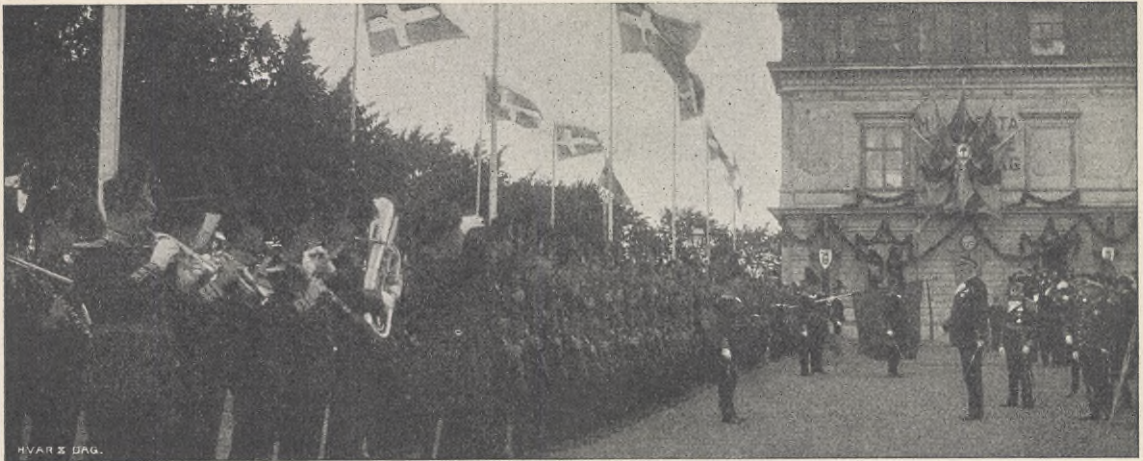

Foto Krök och Kurssrona

KONUNGEN MOTTAGES VID ANKOMSTEN TILL KARLSKRONA AF DET PARADERANDE HEDERSKOMPANIET.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sthlm.—Gbg.

FRÅN DE KUNGLIGA HARJAKTERNA Å HVEN.

Foto. Balwin, Lund.

HVAR S DAG.

Foto Jonasson, Högstänga.

PROFESSOR SAM. CLASON FRÅN LUND TALAR FÖR FOSTERLANDET VID MÖTET I SKÄRALID DEN 9 SEPTEMBER.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sthlm.—Gbg.

(Forts. fr. sid. 810).

Hon såg ifrigt uppåt och tyckte sig varsna en fik af en hvit mantel uppe bland cypressens täta grenar.

Åter rörde sig den blommande grenen. liksom vinkande af och an. I nästa ögonblick kastades den öfver muren och föll till hennes fötter.

Hastigt tog Irene upp den. Kring grenen var viradt ett stycke papper. Hon vecklade upp det och läste:

“Min älskade, du vet liksom jag att Gud menat oss för hvarandra och att människor icke ha rätt att skilja oss åt. Kom och fly med mig ut i världen, långt bort från din fader och din moder. Då du i kväll går till vespergudstjänsten i S:t Damians kyrka, närma dig då till den tolfte af de pelare som på högra sidan, från porten räknadt, uppbära hvalfvet. Strax bakom denna pelare synes ett förhänge; lyft litet på detsamma, och du skall finna porten där bakom icke låst. Därå anför väntar jag dig.”

Irene gömde brevet vid sin arm och återvände till marmorbänken, där Dorkas ännu slumrade i ro.

— Vak upp, Dorkas, sade Irene. Jag vill gå in och hvilas en stund, innan vi begifva oss till vespern.

Inne mellan de smärta pelarstammarna i Sankt Damians kyrka steg rökelsen i blåa skyar mot höjden, från vaxljusen fladdade eldflugor, och sången af spåda gossröster ljud klingande och vek.

Hundratals kvinnor och män rörde sig därinne i halfdunklet. Somliga gingo till biktstolarna att bekänna sina synder, andra knäbjöde framför något litet kapell där en röd lampa glimmade och en silfverklockas klang förkunnade att hostian utdelades.

Dorkas hade fallit på knä vid den helige Josefs kapell, där hon offrat ett vaxljus, på det att helgonet skulle hjälpa henne att återfinna ett silfvermynt som hon förlorat. Hennes läppar rörde sig i bön, och hennes rynkiga ansikte lyste af ifver och andakt.

Irene närmade sig den tolfte pelaren till höger. Bakom densamma hängde en grön, guldbroderad sammeisduk. Hon såg sig hastigt om. Dorkas var helt upptagen af den helige Josef, icke håller någon annan gaf akt på henne. Hon upplyfte en fik af förhänget, såg en port stå på glänt, sköt upp den och var ute i det fria.

Nikanor stod framför henne.

— Följ mig, sade han lågt och brådskande, men med glädje skälfvande i stämman.

Och hon följde honom in i ett hus som låg helt nära kyrkan.

Då de kommit därin, sade Nikanor:

Vi måste vänta här till mörkrets inbrott. En vän har för ett par timmar lånat mig detta sitt hus.

När mörkret brutit in, vandrade Nikanor och Irene väl inhöljda i mantlar, genom slingrande gator till den port som kallades Keisan.

Nikanor gaf åt skiltvakten vid porten ett silfvermynt och sade:

— Vi ha blifvit öfverraskade af mörkret, min hustru och jag, men vi måste nödvändigt ännu denna kväll vara tillbaka till vårt hem i Merete.

— Tagen er då i akt, sade skiltvakten, i det han öppnade porten för dem. Det spörres att arabiska skaror blifvit sedda icke långt härifrån.

Då de väl voro utom porten, sade Nikanor:

— Min käraste, jag vill gå några steg före dig för att utpana om vägen är säker. Skulle jag stöta på dessa ismaelitiska röfvarskaror, skall jag varna dig. Och då må du strax vända om och fly. Ty tusen gånger bättre än att falla i dessa människors händer är det för dig att vända om till din faders hus. Lofva mig, att du strax vänder om, ifall du får höra min varning.

Och hon lofvade honom det.

Natten var mulen och inga stjärnor syntes. Långsamt och trefvande gick Nikanor framåt. Och Irene såg framför sig hans hvita mantel och följde några steg efter den.

Men då Nikanor trädde ut ur en mörk hålväg och hade framför sig en slätt, där mörkret låg mindre tätt, varnade han plötsligt en skara rytare, med fladdrande burnuser, som kommo emot honom.

— Fågeln är fangad, sade Nikanor med en stämman så låg och lugn, att ingen af rytarna skulle kunnat uppfatta att orden voro ämnade till varning för en annan.

Och Irene, som ännu befann sig inne i hålvägens mörker, vände om och flydde.

Hon kom tillbaka till stadsporten och klappade på. Och då skiltvakten svarade henne, att så sent finge ingen inträde i staden, sade hon med flämtande andedrätt:

— Känner du icke igen mig? Jag är den kvinnan som för icke lång stund sedan gick ut genom denna port med en man. Nu är han tillfångatagen af araberna. Af barmhärtighet: släpp mig in!

Och hon kom in genom porten och letade sig genom skumma gator fram till sin faders hus och klappade på.

— O, härskarinnas, utropade den tjänare som öppnad, hvar har du varit? Dina föräldrar hafva sökt dig under ångest och tårar.

Irene svarade ej, hon skyndade upp till sin kammare.

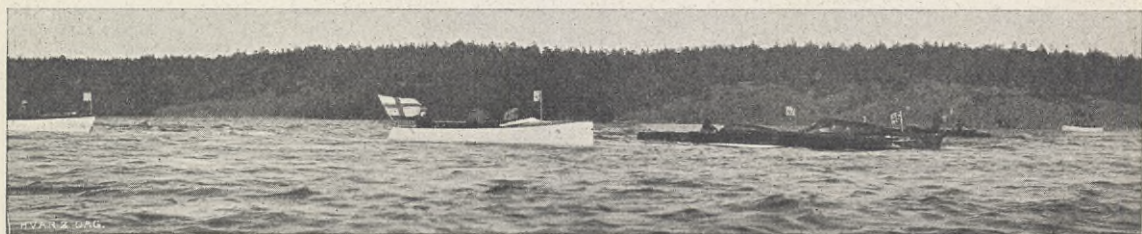
Dorkas kom emot henne gråtande.

— O, härskarinnas, hvilken sorg har du icke gjort oss. Hvar har du väl varit?

Jag skall gå att säga det till min fader och min moder, sade Irene.

Men när Dorkas såg den sorg som dunkelt brann

(Forts. å sid. 815).

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

Kilbäck: Kem. A.-B. Bengt Ostergren: Sthlm.—Og

TÄFLAN FÖR MOTORBÅTAR I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD.

Söndagen den 9 sept. hade Svenska automobilklubben anordnat motorbåtstävlingar vid Lidingöbro nära Stockholm. Alla typer af modärna motorbåtar voro anmälda, och de voro indelade i ej mindre än 8 klasser. Nio kapplöpning-båtar hade anmälts och 42 lustbåtar. Banan sträckte sig från Lidingöbro värdshus, där starten var, utanför Lilla Höggarn, ytre vägen öfver Askrikefjärden kring Storholmen och ned midt för Djursholm, där banan gick åter till Lidingöbro värdshus som slutmål.

DE INTERNATIONELLA IDROTTSTÄFLINGARNA I GÖTEBORG.

1. STAFETTLÖPNING: Lindberg (X) och öfriga 1:ste pristagare. 2. HÄCKLÖPNING. 3. GÄNGTÄFLING: Stafsing, 1:ste pristagare. 4. 800 METERLOPPET: Butterfield inkommer som förste man följd af Eiserman och Mellander. 5. START FÖR 800-METERSLOPPET: Närmast startern Butterfield, därefter Eiserman, Anderson, Sörvik, Mellander och Karlfelt. 6. TRE BEMÄRKTA DELTAGARE: Mellander (1), E. Lemming (2), Butterfield från England (3).

Vid de ovanligt lyckade idrottstävlingarna i Göteborg d. 8 o. 9 sept. voro Sverige, Danmark, Tyskland och England representerade af inalles 30 föreningar. Många kända sportsmän deltog.

HVAR 8 DAG

Foto. Clason. Cbg.

Etikett i korn. A.-B. Bragt Silfverparet Skinn. Cbg.

HVAR 2 DAG.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Stockholm—Gbg.

EN MÄRKLIG FOTOGRAFI AF TSAREN OMGIFVEN AF OFFICERARE VID SEMEONOVSKY-REGEMENTET DAGEN INNAN DESS CHEF, GENERAL MINN, DÖDADES. 1. General Minn. 2. Tsaren. 3. Tsarevnan. 4. Tronföljaren.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Silfverparre

GENERAL MINN.

SINAIDA KNOPLJANIKOFF.

Antalet af ryska revolutionära död visa, trots regeringens "utomordentliga åtgärder", ingen tendens att minskas. Nyligen blef å bangården i Peterhof chefen för Semeonovskyr regimentet general Minn skjuten af den 28-åriga Sinaida Knopljanikoff, dotter till en afskedad underofficer. Föröfverskan af attentatet har dömts till hängning.

* * *

Terroristernas verksamhet är icke begränsad endast till Ryssland. En dam, som utgaf sig för m:me Straford, medlem af

revolutionspartiet, nedsköt den 1 september vid table d'hôte på ett stort hotell i Interlaken sin vis-à-vis, som hon tog för förre ryske ministern Durnovo, men som befanns vara en 73-årig rentier. Charles Muller, från Paris. Den föregifna m:me Straford var i sällskap med en man, som uppgifvits vara svensk men som hittills förgäves efterspanats. Durnovo befann sig verkligen samtidigt i Interlaken, fast på ett annat hotell. Det säger sig själft att han efter attentatet skyndsamt begaf sig åt annat håll.

CHARLES MULLER.

Efter fotografi.

Kliché: Kon. A.-B. Bengt Nilfrennsare Sthlm.—Öbg

DEN NYA 270 MILLIMETERS HAUBITS-KANONEN, som för första gången afprovats vid de stora höstmanövrerna i Langres. Vid dessa manövrar ha intressanta försök anställt med motståndskraften hos moderna fästningsverk. Resultaten ge vid handen att de moderna förstörelseredskapen förmå minst mot tjock betong och — järngaller.

(Forts. fr. sid. 812)

i hennes ögon, sade hon hastigt under strömmande tårar:

— Säg gärna att det var mitt fel! Att jag glömde bort dig och att du kom vilse. Det är bättre att de slå mig än att de viedgas på dig, o min härskarinna!

— Jag skall säga det som är sanning, genmälde Irene.

Hon gick till sin fader och moder, hvilka i oro för dottern ej ännu gått till hvila.

— O, min fader och min moder, sade hon, I förbjöden mig att tänka på den som mitt hjärta älskade, men hur skulle jag väl kunna förgäta honom? Af Gud var den kärlek som drog våra hjärtan till hvarandra; därför lydte jag er icke. För blott några timmar sedan flydde jag med honom ut genom porten Keisan. Men Gud, som upptändt vår kärlek, hade icke beslutat att den skulle bringa oss sällhet. Arabiska krigarskaror kommo och togo min vän tillfånga, och jag måste fly tillbaka till staden.

— Du eländiga, utropade modern, kommer du och berättar för oss att du rymt från ditt hem för att följa denne usling!

Och hon lyfte sin hand för att slå sin dotter, men Theodoros häjdade henne.

— Se dock på hennes ögon sade han. Henne behöfver du icke straffa! Hon lider tillräckligt.

* * *

De arabiska ryttarne förde sin fånge, så snart dagen brutit in, inför Khaled, den fruktansvärde, han som kallades "Guds svärd". Denne stod utanför sitt tält klädd i en grof hvit burnus, sysselsatt med att

rykta sin häst. En arab som talade det syriska språket, öfversatte för Nikanor fältherrens ord.

— Om du antager den rätta tron, sade Khaled och sammandrog hotande sina bistra ögonbryn, och bekänner att Allah är ensam Gud och att Muhammed är hans profet, så skall du undgå döden. I annat fall icke. Du har en timma att betänka dig på.

Nikanor låg i skuggan af en sykomor, bunden till hand och fot, och tänkte öfver den bistre Khaleds ord.

— Hvad kan det väl betyda för Gud däruppe i himmelen, tänkte han, om jag kallar honom Allah? Och hvad kan det göra honom om jag säger, att Muhammed var hans profet? Kanske var han en profet? — Jag har hört förtäljas märkliga ting om honom. Och till hvad gagn är det att jag låter mitt lif? Kanske kan ödet ännu vända sig. Måhända kan jag ännu återfå Irene.

Då han åter fördes inför Khaled, sade han:

— Jag är beredd att uttala eder trosbekännelse.

Och då tolken föresade honom trosformeln upprepade han den.

— Godt, sade Khaled, du är nu en af de våra, och vårt mål är också ditt. Såsom en af profetens efterföljare, måste du liksom vi sträfva att vinna alla jordens folk för hans lära. Och främst måste du ifrå för att din fädernestads invånare blifva omvända till den rätta tron, på det att de må komma till paradiset. Nu är det vår mening att eröfra staden Damaskus, och då du är därifrån, måste du visa oss hvarifrån den lättast kan angräpas.

Då Khaled såg huru Nikanor bleknade, när tolken öfversatte dessa ord för honom, tillade han:

(Forts. å sid. 821)

DET FRANSKA BESÖKET I SVERIGE.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

GRUPPBILD AF DE FRANSKA GÄSTERNA SAMLADE I STOCKHOLM.

Klädh: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sklm.—Ody

President Vidal de la Blanche (1), Mr Bernier (2), Mr Cotelte (3), Mr Bemont (4), Mr Faisans (5), Mr Reymand (6), Mr Kaufmann (7), Mr Jourdain (8), Mr Penancier (9), Mr Wiriath (10), M:me Faisans (11), M:lle Sapy (12), M:lle Bonans (13), M:me Kaufmann (14), M:lle Loyez (15), M:lle Cimetiére (16), M:me Penancier (17), M:lle Hynard (18), M:me Brunshwig (19), Mr Nordling (20).

Ett 50-tal personer, herrar och damer, tillhörande den för ett par år sedan bildade Association Franco-Scandinave, ha, som bekant, under den senare tiden genomrest vårt land i fördelade i tre olika grupper. Dessa grupper inträffade i förra veckan i Stockholm, som besetts under åtskilliga fästligheter. Bland fransmännen märktes vetenskapsmän, sådana som geografen

Vidal de la Blanche, religionshistorikern Bonet-Mamy, historikern Bémont, mären i Pau Faisans, konsthistorikern Reymand, bibliotekarien i Louvremuseet Wiria h, åtskilliga högre ämbetsmän och advokater, flere lärarinnor, o. s. v., alltså fint bildade och åtminstone delvis representativa personer. Det är att hoppas, att vårt land skall ha verklig nytta af detta studiebesök.

CARL LARSSONS UTSTÄLLNING I STOCKHOLM.

“Här utställer C. L. taflor“ står det helt enkelt anslaget på porten till Konstnärshuset, där hela Sveriges Carl Larsson samlat sina bästa saker från de senare årens arbete. Det är hans sätt att göra reklam för sig; han vet så väl att han icke behöfver stöta eftertryckligare i basun för att alla hans trogna vänner och beundrare skola flocka sig i Konstnärshusets lilla trefliga sal.

Det är — för att använda ett uttryckssätt som icke är C. L:s så fjärran — den “pampigaste“ utställning han haft på länge. Fastän den icke är kvantitativt stor, rymmer den prof på nästan alla de konstgrenar han utöfvat och utöfvar; där finns så utomordentliga alster af monumental konst som den nyaste upplagan af skissen till freskomålningen “Gustaf Vasas intåg i Stockholm“; vidare intima porträtt af Oscar Levertin, konstnärens far och prosten i Sundborn; akvareller och teckningar med motiv från konstnärens hem; och slutligen “bokkonst“ bestående af originalakvareller till “Spadarfvat“, som skall utkomma till julen hos Bonniers, och de gamla illustrationerna till Sehlstedts visor. I sin helhet visar utställningen, hur oförminskad Carl Larssons skaparkraft är, hur oberörda af åren hans barnasyn och hans barnasinne; frisk och glad i roten af sitt väsen, äfven om han liksom andra ibland hetsas af vår tids nervösa sjuka. Det är mig också omöjligt att som andra granskare tolka hans själfporträtt kalladt “Själfransakan“ som ett utslag af svärmod och tungsinhet; tvärtom förefaller det i sitt ironiska skämt med gycklaren C. L. nästan för lustigt i sin idé, lite karrikatyrmissigt så att säga.

För att nu nämna några ord om ett par mera framträdande verk på utställningen är skissen till den blifvande freskomålningen i Nationalmuseum i bästa mening karaktäristisk för sin upphofsman, kärnsvensk i sin omedelbarhet och sitt leende allvar med en värlig stämning i färg och komposition. Man kan ha delade meningar om vissa detaljer; man kan anmärka på att folkhoppen som tar emot den nyvalde konungen vid stadsporten i sitt allvar bryter af emot den ljusa och glada stämningen och att konungens stela rustning hindrar honom att i hela sin gestalt uttrycka den vinnande omedelbarhet som en svensk gärna vill se hos den unge Gusta' Vasa. Men totalintrycket blir att denna tredje skiss ger det fulltonigaste uttrycket, den i allt väsentligt definitiva formen för konstnärens tanke; man må hoppas att han snart får tid och tillfälle att utföra sin komposition på det afsedda väggfältet i Nationalmusei trapphus.

En stor oljemålning heter “Sagor“: stora syster läser en vinterkväll ur sagboken för lilla syser, hvars rufsiga Larssonska hufvud hvilat mot handen medan blickarne drömmande glida öfver bordsytan. Och här där hennes blickar stanna, har konstnären i synlig måtto gifvit lif åt barnets fantasibilder, med så lätt hand och så finkänsligt, att det djärfva försöket lyckats. Sagostämningen är så väl fasthållen i hvarje detalj att man icke ens tänker på att det är ett experiment.

I ett hörn tämligen obeaktad hänger en akvarell som i katalogen kallas “Lilla blinda Brita som ville se i min trädgård“. Midt i trädgårdens blommande härlighet trefvar sig en ung flicka fram; hon lyfter hufvudet med det för blinda karaktäristiska lyssnande uttrycket, ansiktet är blekt af en stilla hänryckning; hon är lycklig, med hela sin varelse insuper hon den omgifvande skönheten; kanske njuter hon fullt ut så mycket som någon seende. Denna tafla är malad icke blott med säker hand och känsligt öga utan med hela det Larssonska hjärtats rika värme.

Till sist blott några ord om “Spadarfvat“, boken om Carl Larssons lilla landbruk. Det blir, tror jag, den vackraste bok, han någonsin gifvit svenska folket; illustrationerna äro mera levande, mera pittoreska än akvarellteckningarna i “Ett hem“ som voro väl mycket topografiskt exakta — om jag får använda detta uttryck — och lite

KONSTNÄREN FRAMFÖR SKISSEN TILL FRESKOMÅLNINGEN »GUSTAF VASAS INTÅG I STOCKHOLM».

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.
FRÅN CARL LARSSONS UTSTÄLLNING I KONSTNÄRS-
HUSET.

PORTRÄTT AF KONSTNÄRENS FADER.

enformiga i färgen. Det bör bli en idealisk bil-
derbok — om reproduktionerna lyckas — en bil-
derbok som utan tvivel skall finna väg till de
många hemmen.

August Brunius.

KARTONG TILL GLASMÄLNING.
DAMPORTRÄTT.
MODELLEN SKRIFVER VYKORT.

ROUGE ET NOIR.
PORTRÄTT AF OSCAR LEVERTIN.
PÅ MODELLBORDET.

Klubb: Kem. A.-H. Hengt Silfversparre Sthlm.—fBg.
MARTINA.
AZALEA.

EN FOLK-KINDERGARTEN.

HVARZ DAG.

Efter fotograf.

AFDELNING I OCH III I ARBETE.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Skjerveparre ochim—Gby

Dessa bilder belysa en gren af social-pedagogisk verksamhet som ännu är föga känd, men som hoppas på en framtid. Folk-kindergarten i Norrköping eller Fröbelstugan som den kallas började sin verksamhet i april 1904 och var då den första i sitt slag i Sverige. Den har sedermera fortgått understödd af en förening för folk-kindergarten som förra hösten bildades i nämnda stad.

Fröbelstugan, som är afsedd för barn mellan 4 och 7 år från arbetarefamiljer, vill söka åt dessa gifva något af den kärlek och ledning som barn i den åldern äro i så stort behof af, men tyvärr ofta sakna. Barnen sysselsätas 3 timmar dagligen enligt kindergartensmetoden, d v s. de olika sysselsättningarna gå ut på att tillfredsställa de smås verksamhetsbegär, öfva deras iakttagelseförmögenheter, gifva dem intresse

för ordning samt låta dem erfara glädje i arbetet. Såväl lekar som arbete ställas i samband med lifvet utomkring och företeelser ur hemmet, gatan, staden, industrin samt växt- och djurvärlden äro outtömliga källor till sysselsättningar. Föremål som barnen känna till och sett i verkligheten få de själfva framställa i diverse material såsom lera, byggklotisar, färgläggning samt afbilda medelst kontursöm, figurläggning, pappersvikning och allt annat hvad en välförsedd kindergartens har att bjuda på. Det är att märka, att i kindergartens användes blott synnerligen enkelt material; trådrullar, tändsticksaskar, pappersraster etc., allt tages vara på och kan blifva till både glädje och nytta. — Den som i sommar besökt skolutställningen i Norrköping hade där tillfälle se en åskådlig framställning af det system, som tillämpas i kindergartens. — Sär-

HVARZ DAG.

Efter fotograf.

VID FRUKOSTBORDEN.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Skjerveparre ochim—Gby

HVAR 8 DAG.

Efter fotograf.

TRÄDGÅRDSARBETE.

Kliché: Kem. A.-H. Rindt Sjöströmström Sjöström—789

skild vikt fästes vid att göra barnen vakna för den omgivande naturen. För det ändamålet hör äfven till Fröbelstugan ett trädgårdsland, hvilket en af bilderna här utvisar, där barnen själfva få gräfvä, så och sätta för att på hösten skörda de alster som då kunna finnas. Om vintern är det krukväxterna som kräfvä barnens vård, och sparfvar och talgoxar utanför fön-

stret få ej häller glömmas. Det är uppmuntrande att se, hvad barnasinnets i den åldern är mottagligt för dylika ting. Med glädje och energi taga de också del i den ordinarie rengöringen om fredagarna. Ett välgörande afbrott i arbetstiden, som är mellan 9 och 12, är frukosten. Barnen erhålla då kokt mjölk till sina mehafda smörgåsar, och veckans ordningsbarn

HVAR 8 DAG.

Efter fotografi.

SÅNGLEKAR.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre Sjöström—809

After Peterson

Utk. Kom. A-B. Renat Nittenssons ritning—Ög

FREDAGSSTÄDNING.

få ombesörja dukningen. Med iordningställandet efter frukosten äro alla småttingarna behjälpliga, i det hvar och en diskar och inställer sin mugg. Att blommor skola höra till de dukade borden, äro de själfva ytterst noga med

Se där några korta drag ur Fröbelstugans värld. Den som någon gång själf varit vittne till de frimodiga, glada barnansikten behöfver ej fråga sig, om det är tvång som fört barnen dit. Tvärtom, det är med öppna armar de om morgnarna välkomna sina "tanter", och de täfla ofta om att vara de första på platsen. Ej håller behöfver man betvifla känslorna hos mödrarna till dessa barn, ty där genomskådar man en tacksamhet, som är mycket värd för Fröbelstugans ledarinnor.

Barnen erlägga en afgift af 1 kr. i månaden, men de finnas äfven som mottagas afgiftsfritt. Fröbelstu-

gan har plats för ett 40 tal barn, och många få tillbakavisas af brist på utrymme. Det är därför föreståndariinnornas varma önskan, att verksamheten med tiden skall kunna utvidgas, så att en större del af fabriksstadens befolkning må kunna få gagn af kindergartens välsignelserika verksamhet.

Fröknarna Ellen och Maria Moberg, som tagit initiativet till denna, hatva därjämte sedan flera år en privat kindergarten och i samband med dessa, utbildningskurser för kindergartensledarinnor. Bland elever som utgått härifrån äro två anställda vid kindergarten i Norrköping och tre föreståndarinnor för de kindergarten som i fjol öppnades i Grängesberg. Önskligt är att saken blefve spridd till många af våra fabrikskommunerna, där den säkerligen skulle bli till välsignelse för både hem och skola, för både stora och små.

(Forts. fr. sid. 815).

— Jag vill säga dig, att antingen du gör detta eller icke, så skola vi intaga staden. Ty oss kan ingen emotstå. Hvar vi draga fram, blifva folken besegrade, ty Allahs eld brinner inom oss. Men det är till lycka för dina landsmän, ju kortare vår strid emot dem blifver. Ju längre det dröjer innan vi eröf at staden, dess mer upplägar mina krigares nitälskan. Och blir motståndet envist, skola vid intagandet alla stadens invånare bli nedhuggna. Därför gör du din fädernesstad en välgärning genom att gifva oss din hjälp i detta företag.

Han talar sannt, tänkte Nikanor. Dessa krigare kan ingen motstå. Ha de icke redan eröfrat det starka Bosra och det väl befästade Madaiva? Och om jag följer och hjälper dem, skall jag bli i stånd att skydda Irene. Och så skall hon dock till sist blifva min . . .

Och han sade: Jag vill säga dig herre, hvar du lättast skall kunna angripa staden.

* * *

Staden Damaskus, den fagra, den rosendoftande, var eröfrad af araberna.

"Guds svärd" hade gifvit sina krigare tillåtelse

att under en dag och en natt behandla dess innevägnare efter sitt godfinnande. Härjande drogo öknens horder genom de slingrande gatorna, trängde in i husen, plundrade och mördade.

Men vid köpmannen Theodoros' hus stod en skyddsvakt, som afvisade alla plundrarskaror. Ty fältherren hade på begäran af Nikanor, befallt att detta hus skulle vara förskonadt från allt slags öfväld.

Under hela den tid Khaled dröjde i Damaskus med sin här, gick icke Nikanor att uppsöka Irene, fastän hans hjärta tränade efter att skåda henne igen. Ty han blygdes. Men sedan Khaled afågat, efter att ha insatt en emir som styresman i staden och lämnat en garnison under hans befäl, begaf sig Nikanor till Theodoros' hus och uppsökte Irene.

— Min älskade, sade han, nu skall du blifva min. Intet skall skilja oss åt, och för ingen betöfva vi frukta.

Men vid det han sade detta, såg han icke på Irene. Då hon icke strax svarade, vände han emellertid sin blick mot henne. Och det tycktes honom plötsligt, att hennes ögon voro helt förändrade. Ty den natt som brann i dem, var icke längre mild och drömmande, utan den flammade af vrede och förakt.

(Forts. å sid. 824).

H. JÖNSSON.

80 år fyllde den 7 sept. en af södra Skånes mera bemärkta landmän, Hans Jönsson, Ö. Torp. Sparbanksdirektör, ägodelningsråtsledamot, f. d. värderingsman i Skånska hypoteksföreningen, f. d. uppordsmän vid Skånska dragonregementet, suppleant i landstinget, m. m.

S. H. S. RUDEBECK.

Fröken Sigrid Rudebeck, f. d. föreständarinna för Rudebeckska skolan i Göteborg fyllde den 7 sept. 75 år. Fröken Rudebeck som i 35 år framgångsrikt verkat som skol-föreständarinna, erhöil på födelsedagen guldmaljen "Illis quorum".

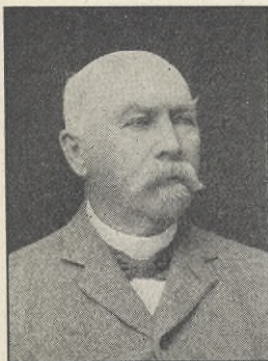
J. F. S. HOLM.

En af Göteborgs mera betydande köpmän och industrilökare, danske v. konsuln Fredrik Holm, fyllde d. 12 sept. 60 år. F i Korsöf, övertog 71 manufakturfirman J. A. Wettergren & Co i Göteborg hvilken omdanats till Konfektions A.-B. och nu är Skandinavians största affär i sin branch. Kommunalt intresserad och anlitad.

A. A. HÄLLGREN.

50 år fyllde den 29 aug. boktryckaren A. A. Hällgren i Piteå, utgivare och ägare af Norrbottens-Posten. Led. af stadsfullmäktige, drättselkammaren och fattigvårdstyrelsen.

H. A. ANKARCRONA.

Ståthållaren på Gripsholms slott, f. d. öfversten och sekundchefen för Svca Ligarde, f. d. öfverad utantem hos Konungen, agrée vid Akademien för de fria konsterna Henric Ankarcróna, fyllde den 14 sept. 75 år.

F. W. TIGERHIELM.

F. d. öfverjägarmästaren Fredrik Tigerhielm fyllde d. 16 sept. 65 år. Afgångsex. vid k. skogsinstitutet 61, öfverjägarmästare i Geile-Dala distrikt 9., led. af Västerb. läns landsting 75-77, v. ordf. i Jämtlands läns Hushållningssällskap 92. Led. af olika norrländska kommittéer.

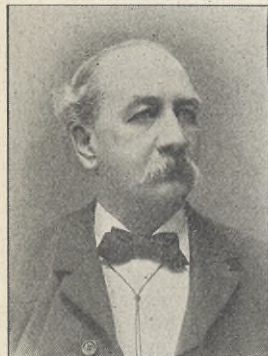
J. KARLSSON.

Ledamoten af Örebro stadsfullmäktige konduktör Jonas Karlsson fyllde den 6 sept. 50 år. Ordensrådgifvare i Nationalgoodtemplarordens styrelse 06.

C. R. WEISSE.

50 år fyllde den 18 sept. stadsingeniören Carl Robert Weisse i Norrköping. Afgångsex från Tekniska skolan i Norrköping 74, biträdande stadsingeniör 74, stadsingeniör i Norrköping sedan 99.

A. W. BRATT.

Hofrättsrådet Axel Bratt i Jönköping fyllde den 14 sept. 65 år. Stud-ex. 59, fil. dr. 63, juris kand. 66, assessor 75, hofrättsråd 93. Led. af stadsfullmäktige 84-91, dess ordf. 94-1900, ordf. i styr. för Jönk. stads o. läns sparb., 87-94 led. af Jönk. läns landsting, 86-1900, ordf. i styr. för lägre tekn. yrkesskolan.

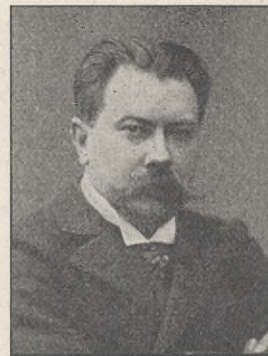
C. T. SCHOLANDER.

60 år fyllde den 8 sept. distriktsläkaren C. T. Scholander i Stockholm. Med. lic. 82, sedan 83 distriktsläkare i Nikolai församling i Stockholm. Ledamot af Svenska läkaresällskapet sedan 82.

P. PAULSON.

Led. af Riksd. F. K., landbrukaren Paul Paulson på Ekeberga, fyllde den 5 sept. 55 år. Kommunal-ordf., landstingsman, led. af Hushållningssällskapets beredningsutskott, led. af Riksd. F. K. 93-96, af A. K. 97-99, samt sedan 99 af F. K. Stadsrevisor 03-06, led. i centralst. för Bank.-A.-A. Södra Sverige m. m.

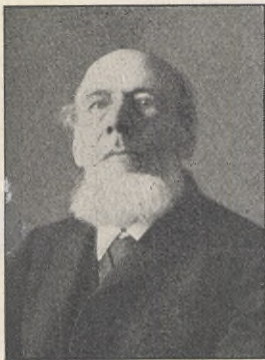

T. AULIN.

45 år fyllde den 10 sept. kapellmästaren Tor Aulin i Stockholm. Närmare data återfinnes i föregående ärgångar.

PORTRÄTTGALLERI

M. V. MÖLLER. †

Den 31 aug. afled i Södertälje, landtbrukaren M. V. Möller. Född 25, ägare af egendomen Örrsäter, Skarab. län, 50-04. Öfver 50 år ordf. i bevilningsberedningen inom Bergs kommun, mångårig ordf. i brandstodskomm. 20 år ombud för Skarab. läns sparbank. 50 år revisor af socknens räkenskaper.

C. J. SUNDSTRÖM. †

Lektorn vid Göteborgs högre latinläroverk, fil. dr Carl Johan Sundström afled den 30 aug. Född 33, stu.-ex. 52, fil. dr 60, doc. vid Uppsala universitet 62, lektor vid Högre latinläroverket i Göteborg 63. Led. af Vetenskap- och Vitterhetsamh., folkskoleinspektör 69-81, insp. för Göteborgs folkskolläraresam. 70-95.

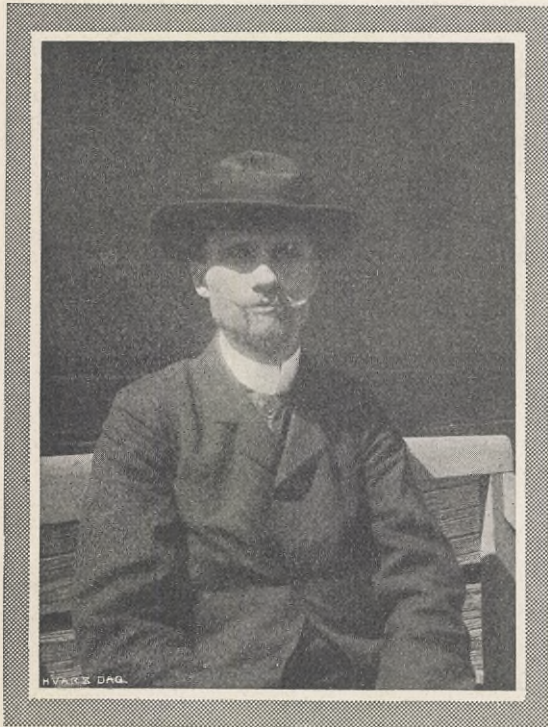
K. K. A. JUNGBECK. †

Den 5 sept. afled i Stockholm revisorn i kammarrätten Karl Kristian Arvid Jungbeck, f. 45. Stud.-ex. 62, kameralex. 63, 74 kammar-skrifvare i kammarrätten, 79 revisor.

S. A. H. AF KULLBERG. †

Den 29 aug. afled i Stockholm reg.-intendenten vid Göta lifgarde S. A. H. af Kullberg, f. 48. Underlöjtn. vid Andra lifgardet 70, löjtnant 75, t. f. reg.-int. 76, reg.-int. 81, kapten i regementet 85. Verkställande direktör i Militärekiperingsaktiebolaget.

Efter porträtt.

Kil.-M.: Bengt Silfverparret.

GUSTAF LAGERSTRÖM. †

Målaren *Gustaf Lagerström*, född 1874, afled nyligen på Mörsils sanatorium. Han var en tid en af de bästa förmågorna i gruppen "De frie", och ansågs särskildt af de yngre som ovanligt lofvande. Han hade säkert gått en vacker framtid tillmötes, om icke en obotlig bröstsjukdom brutit honom.

* * *

Nästan hvart man kommer på jorden bli fyra svenska ord förstådda: "Tända endast mot lädans plän". Den gången fabrikör *Lundström i Jönköping* — det var 1855 — kunde släppa ut sina nya säkerhetsstickor i världsmarknaden försedda med detta motto, slog han ett stort slag för svensk industri.

Den man som fullkomnade tändstickan var en

BYST ÖFVER TÄNDSTICKSINDUSTRINS GRUNDLÄGGARE, JOHAN EDVARD LUNDSTRÖM. Afäckt i Jönköping d. 11 sept.

student, som slagit sig på boktryckeri och var fallen för mångahanda experiment. Hans sträfvanen med den nymodiga tändsticksfabrikationen, hvilken han till en början dref efter utländskt mönster, hälsades med allmänt misstroende. Man tyckte att den begåfvade mannen kunde fortsätta att vara tidningsredaktör, och att den förläggareverksamhet han bedref var mera för hans kynne. Han lät sig emellertid icke bekomma, men trots den framgång hans uppslag gaf, slog han sig icke till ro heller på detta område, utan hade gång på gång nya planer att arbeta för. Den mångsidige och ständigt verksamme mannen har grundlagt äfven flera andra industriella verk. Han dog, 73 år gammal, 1888.

(Forts. fr. sid. 821)

— Nikanor, sade hon, är det sant det som jag hört förtäljas, att du afsvurit dina fäders tro och blifvit muselman?

— Det är sant. Blott på det sättet kunde jag rädda mitt lif och därmed ditt.

— Är det sant att du hjälpt vår tros fiender att intaga Damaskus?

— Det är sant. Därigenom är det som jag kunnat skydda både dig och dina föräldrar från döden och från det som är värre än döden. Hvertill skulle det för öfrigt ha gagnat, om jag vägrat att visa araberna vägen? Staden skulle ha blifvit tagen i alla fall.

— Ja, sade Irene, så säga de alla, de som svika. — — I hennes ögon hade vreden sloknat; hennes blick var full af trötthet ohh tankfull smärta.

Och åter måste Nikanor, i det han lyfte sin blick emot hennes, tänka på huru hon förändrats på denna tid. Det tycktes honom som om hon vuxit — —

— Så säga de alla, upprepade hon: hvartill gagnar det väl att offra sig? Och dock — den lilla skara som, trots allt, icke sviker, det är dock den som hämtar elden ned från himmelen, den heliga elden som ger människorna kraft och ljus — —

Hennes blick sökte sig ut genom de smala fönstren, ut emot bärgen som blånade i fjärran. Så vändes den åter mot Nikanor.

— Vet det, o Nikanor, sade hon, att aldrig blir jag din. Aldrig blir jag en förrädarens maka.

— Det var en gång, Irene, som du svor mig, att intet kunde förändra din kärlek, att intet kunde döda den. Minns du den gången? Det var en kväll då rosor doftade och solen stod i glödande glans i väster . . .

— Jag mins den kvällen, jag mins det löftet — men den Nikanor jag då älskade, han kunde icke bli en förrädare. Denne Nikanor finnes icke mer — han är död. Eller kanske har han aldrig lefvat . . .

Nikanor teg en stund blickande mörk framför sig.

Nåväl, sade han, jag förstår att din kärlek är död. Och kanhända skall den aldrig kunna återuppväckas. Men tro icke därför att du ej skall tillhöra mig. Mig beskyddar emiren, dina föräldrar veta det väl, och skola ingalunda våga neka mig din hand. Taga dig skall jag, antingen du vill det eller icke. Det blir väl ej som jag tänkt och drömt. Men osäglig lycka blir det dock att äga dig, — om än motvillig, om än trotsande. — Jag skall kyssa dig midt i din vrede; det skall blifva en bitter liflighet att komma dig att gråta tårar af harm. Hällre vill jag äga dig, du stolta — om du så aldrig säger mig ett godt ord eller skänker mig ett enda leende — än hvilken annan kvinna som hålst, brunne hon än af glödande kärlek.

* * *

Nikanor hade befallt att muren mellan de båda trädgårdarna skulle rifvas ned, på det ställe där den fordom varit låg och höljd af klängande rosor — det ställe där han och Irene plägat mötas.

Och genom den breda portöppningen drog i den ljumma och mänkbara natten med sång och spel, ett bröllopsfölje. Kvinnor sjöngo sånger, unga gossar lyfte högt sina brinnande facklor, och fyra svarta tjänare buro den sidenklädda bärstol, i hvilken bruden fördes till sin brudgum.

Nikanor var blifven en rik man, genom sin andafhärens byte och hade väl kunnat föra sin brud ett palats. Men i det lilla hus där han en gång drömt sina drömmar om lycka, ville han ock njuta sin sällhet.

Sångerna hade tystnat, flöjternas spel förklingat, bröllopsskaran hade dragit bort och facklorna voro släckta.

Men genom fönstrens gallerverk föll månens sken in i klara floder, rosorna doftade i natten, och näktergalararna sjöngo i klingande ton r ut sin trånad.

Nikanor gick öfver den lilla gården i husets midt, hän mot den kammare där hans brud väntade honom. Hans hjärta klappade af vild triumf.

— Denna stund uppväger allt, sade han till sig själf. Jag ångrar icke hvad jag gjort, jag fruktar icke för Guds vrede, jag bekymrar mig icke öfver hvad människor säga — Irene är min!

Han trädde in i brudgemaket. Månskenet strömmade in öfver hvita väggar, öfver golfvets färgrika mattor. Nära till bädden brann en liten röd lampa.

Vär det lampans röda sken som glimmade så underligt på hennes hals — hon som hvilade där på bädden?

Det var icke lampans sken. — Det var något som rann långsamt, oupphörligt. Det var blod som kom sipprande ut från ett sår. Blod som flöt utför den hvita halsen, ned på den hvita dräkten . . .

Han stod där stum, orörlig — Stirrande på det liflösa hvita ansiktet, det droppande röda blodet. Men därute sjöngo ännu näktergalarna . . .

— Gud har straffat honom, sade de kristna, då de sågo Nikanor irra kring stadens gator med stirrande ögon, i hvilka förståndets ljus var släckt.

— Allah har förbarmat sig öfver honom, sade araberna.

RATTELSE.

Sid. 79, 2:dra spalt rad 4 uppiifrån i förra numret skall lyda: "Hans oegennyttia och redlighet . . ."

MEDARBETARE TILL HVAR 8 DAGS PORTRÄTTGALLERI.

Redaktionen är hvar och en tacksam som *insänder förslag till införande af porträtt* åtföljdt af sådana *allmänna uppgifter* att ett införande kan ifrågasättas. Då *redaktionen anser detta vara jallet, INSÄNDA VI* till vederbörande direkt en anhållan om lån af porträtt jämte särskilda (olika) blanketter att ifylla med noggranna uppgifter. Till ledning för intresserade medarbetare vilja vi påpeka:

att H. 8 D. bestrider alla kostnader för reproduktion och införande af porträtt;

att i fråga om *födelsedagar* sådana böra meddelas hålst omkring en månad före bemärkelsedagen,

samt att vi *endast införa jämna 10-års-eventuellt 5-årsperioder*, (d. v. s. 50, 60, 70 etc., event. 55, 65, 75 etc. år);

att Redaktionen, som är fullständigt opartisk, *måste helt behålla sig att afgöra hvarje förslags antagande eller ej;*

att vår framställning om medarbetareskap främst afser *erhållande af uppgifter om framstående civila personer, hvilka icke finnas närmare omnämnda i matriklar eller årskalendrar.*

Redaktionen.